

احکام روزه

سوال: ابتدا و انتهای نیت روزه های

مختلف چه زمانی است؟

همه مراجع:

۱- نیت برای روزه ماه رمضان و نذر

معین، از اول شب تا اذان صبح

۲- برای روزه غیر معین (مانند روزه

قضا و نذر مطلق)، از اول شب تا ظهر

روز بعد است.

۳- نیت روزه مستحبی، از اول شب

شروع شده و تا موقعی که به اندازه نیت

کردن به مغرب وقت مانده باشد.

سوال: آیا خوردن قرص فشار خون در

حال روزه جایز است؟ همه مراجع: اگر

خوردن آن در ماه رمضان برای درمان

فشار خون ضروری باشد، اشکال ندارد،

ولی با خوردن آن روزه باطل می شود.

سوال: آیا زن برای جلوگیری از عادت

زنانه در ماه رمضان می توان از قرص

استفاده کرد؟ همه مراجع: اگر استفاده از

قرص برای او ضرر ندارد، اشکال ندارد

البته قرص را شب بخورد.

نکته: کسی که به واسطه بیماری یا

حیض و نفاس روزه ماه رمضان را نگیرد

و پیش از پایان ماه رمضان از دنیا برود

لازم نیست روزه هایی را که نگرفته

برای او قضا نمایند.

نکته: چند چیز برای روزه دار مکروه

است و از آن جمله است: دوا ریختن به

چشم و سرمه کشیدن در صورتی که

مزه یا بوی آن به حلق برسد، انجام

دادن هر کاری که مانند خون گرفتن و

حمام رفتن باعث ضعف می شود، انفیه

کشیدن اگر نداند که به حلق می رسد و

اگر بدانند به حلق می رسد جایز نیست بو

کردن گیاههای معطر، نشستن زن در

آب استعمال شیاف، تر کردن لباسی که

در بدن است، کشیدن دندان و هر کاری

که به واسطه آن از دهان خون بیاید،

مسواک کردن به چوب تر و نیز مکروه

است انسان بدون قصد بیرون آمدن منی

زن خود را بپوسد، یا کاری کند که

شهوت خود را به حرکت آورد و اگر به

قصد بیرون آمدن منی باشد در صورتی

که منی بیرون آید روزه باطل می شود.

سوال: اگر به خاطر رسیدن به ثواب،

نیت روزه کردم و همان وقت تصمیم

گرفتم که چند کیلو از وزنم را کم کنم و

این باعث شد که رغبت بیشتری به

گرفتن روزه پیدا کنم، آیا نیت من

صحیح و خالص برای خدا بوده یا خیر؟

همه مراجع: اگر غرض اصلی روزه بوده،

اشکالی ندارد و الا باطل است. همچنین

اگر هر کدام از آنها انگیزه به صورت

ترکیبی بوده هم روزه باطل است.

سوال: روزی که انسان شک دارد که

آخر شعبان است یا اول ماه رمضان به

چه نیت روزه بگیرد؟ همه مراجع: واجب

نیست روزه بگیرد، و اگر بخواهد روزه

بگیرد نمی تواند نیت روزه ای رمضان

کند، بلکه می تواند قصد روزه مستحبی

آخر شعبان یا روزه ای قضا یا مانند آن

کند و اگر بعداً معلوم شود که رمضان

بوده از رمضان حساب می شود و قضای

آن روز لازم نیست، و اگر در اثنای روز

بفهمد که ماه رمضان است باید از همان

لحظه نیت روزه ای رمضان کند.

سوال: مادرم به بیماری شدیدی

مبتلاست و پدرم نیز از ضعف جسمانی

رنج می برد و در عین حال هر دو روزه

می گیرند که گاهی مشخص است که

روزه باعث تشدید بیماری آن ها می شود،

تا کتون نتوانسته ام آن ها را قانع کنم که

لااقل هنگام شدت بیماری روزه نگیرند.

خواهشمندم ما را در مورد راهنمایی

فرمایید؟ همه مراجع: ملاک تأثیر روزه

در ایجاد بیماری یا تشدید آن و عدم

قدرت بر روزه گرفتن تشخیص خود

روزه دار نسبت به خودش است و اگر

بداند روزه برای او ضرر دارد یا خوف

ضرر داشته باشد و در عین حال بخواهد

روزه بگیرد، روزه گرفتن برای وی حرام

است.

سوال: آیا پسر ارشدی که پدرش فوت

نموده و روزه ای قضا داشته، می تواند

روزه ای مستحبی بگیرد؟ همه مراجع:

مانع ندارد.

سوال: کسی که نمی داند قضای روزه

دارد، آیا می تواند به نیت ما فی الذمه

روزه بگیرد؟ یعنی نیت کند اگر روزه

قضا داشته باشد، آن را به جا آورد؛ و اگر نه

به عنوان روزه مستحبی حساب شود؟

همه مراجع: آری، با این نیت می تواند

روزه بگیرد.

سوال: آیا می شود در هنگام روزه به

سونا رفت؟ همه مراجع: بخار آب و یا

بخار حمام و یا بخار سونا و جکوزی در

استخر اگر استنشاق شود باطل کننده

روزه نیست به شرطی که بخار غلیظ به

آب در فضای دهان تبدیل نشود.

نکته: برخی از مردم به اندک عذری

روزه ماه رمضان را نمی گیرند و

بهانه هایی همچون امتحان، درو گندم،

بنایی ،... می آورند در حالی که خوردن

روزه بدون عذر شرعی کفاره دارد.
سوال: آیا بر زن باردار روزه واجب است؟

همه مراجع (جز آیت الله سیستانی) اگر روزه برای خودش ضرر دارد فقط لازم است تا رمضان آینده قضاى روزه را بگیرد و کفاره یک مد طعام لازم نیست ولی اگر برای جنینش ضرر دارد باید برای هر روز یک مد طعام دهد و روزه واجب نیست (ولی بعداً باید قضا بگیرد). آیت الله سیستانی: زنی که زائیدن او نزدیک است (ماه های هشت و نه) و روزه برای خودش یا حملش ضرر دارد، روزه بر او واجب نیست ولی باید بعداً آن را قضا کند و برای هر روز یک مد طعام (۷۵۰ گرم نان یا ماکارونی یا آرد) بابت کفاره به فقیر دهد. زنی که در ماه های آخر بارداری نباشد (از ماه اول تا آخر ماه هفتم) اگر روزه برای او یا حملش ضرر داشته باشد یا اینکه سبب افتادن وی در مشقتی که عادتاً قابل تحمل نیست گردد روزه بر او واجب نیست و باید قضا نماید و کفاره ندارد.

سوال: آیا زنی که به بچه شیر می دهد و روزه برای او ضرر دارد اگر روزه نگیرد بعداً باید کفاره نیز بدهد؟ همه مراجع: باید برای هر روز، یک مد طعام (تقریباً ۷۵۰ گرم گندم یا نان یا برنج) به فقیر بپردازد و روزه را نیز قضا کند.

سوال: دختری که به سن تکلیف رسیده، ولی به علت ضعف جسمانی توانایی روزه گرفتن ندارد، و بعد از ماه مبارک رمضان هم نمی تواند قضاى آن را به جا آورد تا این که ماه رمضان سال بعد فرا می رسد چه حکمی دارد؟

آیت الله خامنه ای: ناتوانی از گرفتن روزه و قضاى آن به مجرد ضعف و عدم قدرت موجب سقوط قضاى روزه نمی شود، بلکه قضاى روزه های ماه رمضان که از او فوت شده، بر وی واجب است. آیت الله مکارم: چنانچه قادر بر انجام روزه نباشند، واجب نیست. و اگر تا ماه رمضان سال بعد قادر بر قضاى آن هم نباشند، قضا نیز ندارد، ولی برای هر روز باید فقیری را سیر کنند. آیت الله سیستانی: ضعف به تنهایی مجوز روزه خواری نیست هر چند شدید باشد، مگر این که موجب سختی زیاد که عادتاً قابل تحمل نیست باشد که در این صورت خوردن یا آشامیدن فقط به مقدار ضرورت جایز است ولی به احتیاط واجب بقیه روز را امساک نماید و باید بعد از ماه مبارک رمضان قضا نماید و کفاره واجب نیست.

نکته: برخی از مردم به گمان اینکه فطریه میهمان در شب عید فطر برعهده میزبان است در این شب میهمان دعوت نمی کنند در حالی که معیار نان خور بودن است چه کسی به خانه ما بیاید و چه نیاید.

نکته: برخی از مردم فکر می کنند اگر در ماه رمضان بخواهند قبل از ظهر به مسافرت بروند چون روزه شان صحیح نیست پس از ابتدای سفر روزه خود را باطل می کنند یا اصلاً آنروز روزه نمی گیرند در حالی که طبق نظر همه مراجع تقلید تا مسافر به جایی نرسد که دیوارهای شهر را نبیند و یا صدای اذان شهر را نشنود نمی تواند روزه خود را باطل کند.

بسم الله الرحمن الرحيم

احکام روزه ۲

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری

در دانشگاه علوم پزشکی

سال ۱۳۹۷

تهیه و تنظیم:
طاهری

بر اساس فتاوی آیات عظام:

آیت الله العظمی امام خمینی

آیت الله العظمی سید علی خامنه ای

آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

پاسخگویی به سوالات شرعی و اعتقادی:

همه روزه از ساعت ۸ صبح الی ۱۰ شب

طاهری: ۰۹۳۵۳۸۶۰۰۱۶